

Remissvar Naturvårdsverkets

”Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017”

Inledning

IT & Telekomföretagen anser det viktigt att det förs en adekvat och tydlig debatt kring avfallshanteringen i Sverige. Ett avfallsförebyggande program är av vikt för att koppla ihop nationernas program inom EU och relatera EUs avfallsförebyggande program till övriga kontinenter. Få branscher verkar idag inom ett enda land, för många av våra medlemsföretag är livscykelkedjan spridd över världen. Därför är förebyggande åtgärder viktiga, både som goda exempel och för att förhindra olika synsätt senare.

Att inriktat på Sverige enkom uttrycka våra synpunkter är därför inte möjligt, även om branschorganisationen IT & Telekomföretagen utgår från svenska förhållanden i vårt remissvar.

Generella kommentarer och synpunkter

- 1 IT & Telekomföretagen anser det mycket viktigt, när det gäller IT-elektronik, att vi inte bara koncentrerar oss på produkten utan att vi också tittar på vilken nytta man åstadkommer med hjälp av produkten. Möjligheterna som ges av ökad IT-användning bidrar till minskat avfall på sikt. Genom att kunna utföra kontakt med myndigheter, genomföra bokningar och korrespondera med omvärlden påverkas mängden avfall. I texten står det en del om nyttan att kunna beställa biljetter hemma mm. Miljövinsten genom användning av IT bör tas med i skrivningen, som en åtgärd både för minskat avfall och för minskade CO₂-utsläpp. Vilket EU-kommissionen uppskattat till 15 % CO₂ - reduktion till 2020, ifall dagens kommunikationslösningar implementeras.

Naturvårdsverket som sektorsmyndighet bör kunna få med en skrivning om nyttan i detta miljörelaterade dokument.

- 2 IT & Telekomföretagen uttrycker en förvåning att frågan måste utredas ytterligare. Varken att ta hand om produkter som sätts på marknaden eller EUs avfallshierarki är något nytt för branschen. Avfallshanteringen har varit en viktig punkt på agendan sedan många år tillbaka. Det finns både övervakning, krav och riktlinjer för hantering av elektronikavfall.
- 3 Som branschorganisation för IT & Telekomföretagen uttrycker vi en tvekan om programmets syfte uppnås genom det som skrivs.

”Programmet ska vägleda och inspirera svenska aktörer så att miljömålen uppnås och det blir mindre avfall och giftfria produkter, oavsett hur mycket ekonomin växer.”

- 4 Rapportunderlaget innehåller en mängd aktiviteter som skall genomföras inom det avfallsförebyggande programmet för Sverige. Hur uppföljning av dessa åtgärder bör gå till, är vagt beskrivet. En tydligare skrivning med förslag på vilka organisationer som skall hantera uppföljning och hur säkerställande av uppföljning skall ske, för att skapa tilltro till genomförande av programmet.
- 5 Genomgående nämns i rapporten att återvinning inte ska ses som en avfallsminskande åtgärd. Många av de aktiviteter som föreslås är dock inriktade just mot återvinning och även delvis återanvändning av produkter. En viss inkongruens blir följden av denna definition av återvinning i förhållande till avfallsminskning.
- 6 Upphandling nämns i mindre utsträckning, men bör definitivt vara mer framträdande.
- 7 IT & Telekomföretagen vill kommentera Begreppet giftfria (sidorna 4,5,7,8 20 och 23).

Historiskt sett har svenska (och andra länders) miljömyndigheter främst ägnat sig åt att upprätta listor på icke önskvärda kemiska ämnen, ett första viktigt steg. För att detta arbete skall bli kostnadseffektivt och leda till konkreta miljöförbättringar, måste i framtiden avsevärda resurser avsättas för att utveckla processer och krav som de alternativa kemikalierna (substituten) måste uppfylla. Detta för att förhindra att ett icke önskvärt ämne ersätts med ett annat ämne med helt eller delvis okända egenskaper och som över tiden visar sig vara sämre än det ersatta ämnet. Vi ser här ett behov av att Kemikalieinspektionen i dialog med både tillverkare av produkter och kemikalier engagerar sig i denna synnerligen viktiga fråga.

- 8 IT & Telekomföretagen vill kommentera Begreppet Farliga ämnen (40-tal sidor)

Angående ”farliga ämnen” så är det ett alltför brett begrepp som bör undvikas. Generellt bör en tydlig definition anges vid användning av detta begrepp.

Kapitel 3 Vision.

IT & Telekomföretagen anser att sista meningens sista del bör strykas. (rödmarkerat)

”År 2050 lever vi ett gott liv med högt välbefinnande inom planetens ekologiska gränser. Vi har skapat ett kretsloppssamhälle utan avfall. Varor och material designas så att de är resurseffektiva, kan återanvändas länge, går att reparera och är så långt som möjligt fria från farliga ämnen. Sverige är världsledande på

miljöinnovation. Våra företag har utvecklat nya affärsmodeller som levererar produkter som är resurseffektiva och giftfria. Utbudet av hållbara varor och tjänster är stort så att det är lätt för konsumenterna, företagen och myndigheterna att välja produkter som inte orsakar några miljö- och hälsoproblem i Sverige eller andra länder.

Kapitel 4 Det här programmet

I Sammanfattningen och avsnitt 4.5 Programmet fokus, nämns att klimatbelastningen är "våldigt hög" för varje tillverkat kilo elektronik, och att "Det används dessutom stora mängder farliga ämnen vid produktionen, ...".

IT & telekomföretagen saknar en tydlig referens till dessa skrivna uttalanden. Är det kopplat till skrivningarna i Kapitel 12.1?

I avsnitt 4.5 ges en del bra förklaringar till varför avfallsslag som industriavfall inte tas med. Att mängden gruvavfall skulle vara relaterat till mängden produkter som köps i Sverige verkar inte korrekt, den mesta produktionen från gruvorna exporteras och används slutligen i länder med betydligt fler invånare än Sverige. Den meningen skulle kunna omformuleras.

Kapitel 12 Nätverka med elektronikbranschen

Återanvändning kontra nyproducerad IT-utrustning. Det finns skäl att påpeka att investering i IT-hårdvara inte enbart är en fråga om när hårdvaran nått sin "end of life". Återanvändning är bra och skall stödjas. MEN energiförbrukningen hos t.ex. en PC genererar i dagsläget >60-70% av en PCs totala LCA miljöbelastning och kan inte negligeras. Med dagens kraftiga utveckling inom IT-området (man gör mer för mindre), inte minst energieffektivitetsmässigt bör andra miljöfaktorer än att hårdvara skall återanvändas tas i beaktande. En avvägning av nytta kontra prestanda borde göras.

En studie som utreder var åldersgränsen idag ligger för en IT-produkt ur ett LCA-perspektiv bör genomföras som aktivitet under 12.5 Åtgärder för elektronikområdet.

En annan trend i branschens utveckling, är en ökande integration av elektronikkomponenter. En Smartbox-lösning i hemmet idag (Switch, Router, Modem, WLAN, Gateway m m) löser samma funktioner som 4-5 elektronikkomponenter gjorde för bara något år sedan, men till 4 gånger lägre energiförbrukning. Motsvarande ser vi inom Smartphone-området där man samlar GPS, radio, elektronisk kalender mm i samma terminal, vilken också används som telefon.

I sammanhanget bör också noteras att om en IT-produkt förbrukar sin elektricitet i Sverige, med en relativt CO₂-fri elproduktion, innebär detta inte att IT-hårdvaran tillverkas i Sverige. Samma modeller (tillverkade i Asien) levereras till alla marknader vilket medför att kravet på låg energiförbrukning blir globalt viktigare ur ett totalt LCA-baserat miljöperspektiv. Kanske tom viktigare än återanvändning/återvinning i sig.

12.2 Mål för elektronikområdet

I avsnitt 12.2 Naturvårdsverkets mål för området, nämns att målet är "Senast år 2020 har förbehandlare och återvinnare av elektronik tillgång till bättre information om produkternas sammansättning och innehåll av farliga ämnen jämfört med år 2014." Det följs av kommentaren att det finns för lite statistik om mängden elavfall och att nya mål kan tillkomma.

IT& Telekomföretagen vill kommentera att det känns främmande att återvinningsindustrin skulle behöva mer information om sammansättningen hos produkterna än vad som lämnas av IT & Telekomproducenterna idag. Vi ställer oss därför frågande till det målet.

12.5 Åtgärder för elektronikområdet

I 12.5.3 Vad övriga aktörer kan göra, nämns vad producenter kan göra och att offentlig förvaltning bör hyra utrustning och inte köpa. Här saknas länk till upphandlingskrav för offentlig förvaltning.

IT & Telekomföretagen kommenterar att en mycket liten del av den elektronik som används i Sverige och på andra ställen i EU, tillverkas i Sverige. Svenska särkrav på restriktioner av ingående ämnen i elektroniska produkter är inte praktiskt genomförbart.